

นิติมบขรี

๑. กุลกขเย วินสฺสนติ,
กุลธมฺมา สนนฺตนา;
ธมฺเม นญฺเฐ กุลํ สพฺพ,
อธมฺม อภิภู ขลํฯ

๒. อธมฺมาภิภาว ทนฺตา,
ปทุสฺสนติ กุลิตฺติโย;
ถีสฺ ทญฺฐา สุว ธมฺเมน,
ชายเต วณฺณสงฺกโรฯ

๓. ปิยํ ภาเส คุณคฺคาโห,
สุโร สียา วิกนฺตโน;
ทาตา จนฺทสฺมา นารี,
ทิจฺฉํ ทิจฺฉํ นหาสเยฯ

๔. กุโตนฺตติ กุมิเตต สจฺจํ,
กฺทาเร รติวฑฺฒนํ;
กฺเทสมฺหิ มโน รมํ,
กฺราเช โภคสมปทํฯ

สเงกเตว อมิตตสฺมี,
มิตตสฺมี ปิ นวิสฺสเส;
อภยา ภย มุปฺปนํ,
อปี มูลานิ กนฺตติฯ

อทิญฺญว ปโร เสโยย,
ทุมฺมิโตต โน วิสฺสาสิโกฯ

อคฺคิโหมผลํ เวโท,
สตถํสึลลผลํ มตํ;
รติปฺตตผลํ นารี,
ทานภฺตติผลํ ฌนํฯ

อสจฺจํ สาหสํ มายา,
มุพฺพิตต ม ติโลภตา;
อโสจํ นิทฺทยตตญฺจ,
ถีนํ โทสา สภาวชาฯ

ชายาย ภตฺตโน ภาโร,
สิเสสน คุรุโน กโต;

อมจจเกหิ ราชสฺส,
ปีตรานํ นิเชนจฯ

๕. อญยเมน หิ สีขณฺตฺติ,
กมฺมานิ น มโนรธา;
น หิ สุตตสฺส สีหสฺส,
ปวีสนฺติ มุเข มิคายฯ

อติสํตํ อติอุณฺหํ,
อติสายมิทํ อหุ;
อิติ วิสภูฏกมฺมเนต,
ขณา อเจจฺจนฺติ มาณเวฯ

อาทานสฺส ปทานสฺส,
กตตพฺพสฺส จ กมฺมโน;
ชิปปํ อกญฺยมานสฺส,
กาเล ปีวติ สมฺปทาฯ

นาทเพพฺพ นิหิตา กาจิ,
กิริยา ผลวดี ภาเว;
นพฺยาปารสเดนาปี,
สุโกว ปาฐเต พโกฯ

โย ทนฺธกาเล ตรติ,
ตฺรณฺเีย จ ทนฺธเย;
สฺกขปณฺณํ ว อกฺกมฺม,
อตถํ ภาณฺขติ อตฺตโนฯ

๖. ยํ ททาติ ยํ ภาณฺขติ,
ตเทว ฐนฺโน ฐนํ;
อญฺเญ มตสฺส กิพฺพันฺติ,
ทาเรหิปี ฐเนหิปีฯ

ทานนปโกคฺคหิเนน ,
ฐเนน ฐนฺโน สฺขํ;
โก วิเสโส ทลิตฺทสฺส,
อิทํ ฐนฺรกฺขณํฯ

นิชโสขยํ นิรฺนฺธโนต,
นิจโกโค มิตมฺปโจ;
ฐนํ สญฺจยเต โย โส,
ปรภารวโห ปสฺฯ

ยํ อสฺสกา สงฺขโรนฺติ,

อลกชิกา พหุ ฌน;
สิปปวโนต อสิปปาวา,
ลกขี วา ตานิ ภูษติฯ

๗. สมปตย์ มหต จิตต์,
ภเว อุปปเล โกมล;
วิปตย์จ มหาเสล,
สีลาสงฆาตกุกกสัฯ

๘. อสมภพยคุณิ ฤตวา,
เชโท มุธาว ชายเต;
อวหาญ จนท มุ โลลกาย,
นจโนทต มุ ปาคมีฯ

๙. สจจ มุขมहि ธาเรย,
กณณ สุต ภูเช ชย;
หทยมहि ขม วัรี,
โลกาทาสจ โลจเนฯ

สททมตต นผเนทย,
อญญตวา สททการณ;
สททเหตุ ปริญญาย,
ปโมโท วา ภโย ตถาฯ

สพพสุต ม ธีเยย,
หีนมุกกฏฐมขณิมฯ

๑๐. ทุนนาริยา กุล สุทธ,
ปโตต นสสติ ลาลนา;
สมิทธิ อนยา พนุ,
ปวาสา มทนา หิริฯ

ลาลเย ปญจวสุสานิ,
ทสวสุสานิ ตาลเย;
ปเตตตุ โสฬเสวเสส,
ปุตต มิตตว อาจเรฯ

ลาลเน พหโว โทสา,
ลาลเน พหโว คุณาฯ

ปาปา นิวารยติ โยชยเต หิตาย,
คฺยหานิ คุหติ คุณ ปกฏิกโรติ;
อาปตติกญจ นชหาติ ททาติ กาเล,
สมมิตต ลกขณมิท ปวทนติ สโนตฯ

๑๑. ทุซซโน ซียเต ยุตยา,
นิคเคน นธิมตา;
นิปาตยเต มหารุกฺข,
ตสฺสมีป ขตฺติกาฯ

วเน มิคาจ ลุทธานํ,
ทุซซนนานญจ สซุชชา;
อการณเวรี โหนติ,
ติณภกฺขา สุเปสลาฯ

ปาทลคคํ กรณฺณน,
กณฺทเกเนว กณฺทกํฯ

พาลํ นปเสส นสุณ,
นจพาเลน สวเส;
พาเลนาลลาปสลลาป,
นเกร นจโรจเยฯ

๑๒. อุป กตตํ ยถา ขุโทท,
สมโตถ นตถามหา;
กุโป หิ หนติ ปิปาสํ,
นตฺ ปาโย มหฺมพุทฺธิฯ

๑๓. อาทานสฺส ปทานสฺส,
กตตพฺพสฺสจ กมฺมโน;
ขิปโป อกรรมานสฺส,
กาโล ภกฺขติ ตํ รสํฯ

นภขตตํ ปฏฺฐิมาเนนตํ,
อโตถ พาลํ อุปชฺฌคา;
อโตถ อตถสฺส นภขตตํ,
กํ กริสฺสนติ ตารกาฯ

อชรามโรว ปโปญญ,
วิขมฺมตฺถญจ จินฺตเย;
คหิโตวีย เกเสสฺ,
มจฺจนา ธมฺมมาจเรฯ

๑๔. วชฺชา ครุจ มนฺติจ,
ตโย รฏฺฐลาภิสงฺขตา;
ชีวิต ทกฺข โกसानํ,
วฑฺฒนา นาสนาจ เตฯ

๑๕. ถิเรน กมฺมํ วฑฺฒติ,

อธิเรน ตฺเรน โน;
ผลนฺติ สมเย รุกฺขา,
สิตตปิ พหฺวารินาฯ

วายาเมเถว ปฺริโส,
นนิพฺพิเนทยฺย ปณฺทิตฺตาฯ

ปยตโน ตาทิโส เนว,
กโยยฺย เยน ผลํ นหิ;
เสลเคค กุปฺขณนา,
กถํ โตยสฺมาคโมฯ

ญฺาณงฺกุเสน สมฺมคฺคํ,
นียฺยตฺยสฺสาหกุณฺชโรฯ

อสเมกฺขิตกมฺมนตํ,
ตฺริตาทิ นิปาตินํ;
ตานิกมฺมานิ ตเปปนฺติ,
อุณฺหํ ว โขณฺหิตํ มฺเขฯ

๑๖. จโททสา ปฺริเสนฺเห,
หัตตพฺพา ภูติมิจฺจนฺตา;
นิทฺทา มชฺชํ ภยํ โกโร,
อาลสฺยํ ทิฆสฺสุตตตาฯ

น ทิวา สฺปฺปสีเลน,
รตฺติมฺภฺฐานเทสฺสินา;
นิจฺจโสณฺชน มเตตฺน,
สกุกา อาวสิตฺตํ ฆรํฯ

อเกตพฺพมฺหิ ภายนฺติ,
ภายิตพฺเพ นภายเร;
ภยาภย วิมฺพฺหา เต,
ขิมฺหานุคฺคา อุชฺฌยฺชหาฯ

ยสฺส มนุสฺสภูตสฺส,
นตฺถิ โภคาจ สิปฺปกํ;
กํ ผลํ ตสฺส มานุสฺสํ,
ทฺวิปาทโณฏฺฐ หิ โส มิโคฯ

๑๗. นานฺโนปาโยว กตฺตโปพ,
สเจ ภเวยฺย อตฺตโน;
อตฺถสิทฺติ ยถากามํ,
อุปาโย หิ หิตญฺชโสฯ

ลพขทานพาลีเสน ,
กฤษฏการธวรา;
วินิจฉยมหามจณ,
โอญญนติ โลกสาครา

ยเสสเด จตุโร ธมมา,
วานรินท ยถาตว;
สจจ ธโมม ฐิติ จาโค,
ทัญล สอ อติวตตติ

๑๘. วิทวาช รตน นาริ,
วีณา สาดถ คีรมหิ;
คุณวิเสส มาคมม,
คุณานิ อคุณานิจ

ธนวา พลวา โลเก,
ธนา ภวติ ปณฺธิโต

สมเน นิสสิโต กิโณ,
นิคฺคโณ หินโก สย;
ตํ ปุเปฬหิ มณฺเฑทนต์น,
รณญฺ สิริโรปิ โรหติ

อลกฺขิกเกหิ สญจिता,
ธนโกคจ จินติตา;
ลกฺขิกสฺส ภวเนตเต,
ลกฺขีวา สญฺญกฺกชติ

ขตติโย เสโณลฺล ขเน ตสมิ,
โย โคตตปฏิสาริโน;
วิชชาจรณสมปโนน,
โส เสโณลฺล เทวมานุเส

วิสาปี อมตํ คณฺเฬ,
คุถโต มณฺนิมุตตม;
กณฺณกปาทปา ปุเปฬ,
ถิริตํ ทุกฺกุลา วร

ธนิสฺสราทิกฺคโณมมิ -
เวเคน วาหิตา ปชา

๑๙. ยสฺส ตถิ สดตํ เมตฺตา,
สพฺพโลกสฺวลลภา;
กุปายเต สมฺโพทปิ,

อคฺคิ ตสฺส ชฺลายนเตฯ

๒๐. สกฺขรายติ เมรุปี,
วิสภโกข สฺถายเต;
สสายนเต มิคราช,
พฺยาโล มาลาคนายเต;
โทลายเต จมาจาโล,
นนานาวุธา ตินายเรฯ

๒๑. สเมว สติ อสฺสาเห,
สฺขวาโห หิตงฺกโร;
อุเน-ธิเก ตถา โนหิ,
มขฺณโค สาธุ สพฺพทาฯ

สาธุ โข ปณฺธิโตนาม,
นเดวว อติปณฺธิโตฯ